

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כריתות דף יג.

באיזה שיעור של שהייה מצטרפים אכילות דלהלן?

מאכלים טמאים להצטרף לחצי פרס. ומשקים טמאים להצטרף לרביעית - לפסול את הגוייה	אכל ב' חצאי זיתי חלב ונבילה בהעלם אחד - להתחייב חטאת	
אפי' כל היום כולו - אבל כל כזית אכל בזמן של כדי אכילת פרס	בזמן של כדי אכילת פרס	לרבינא
בזמן של כדי אכילת פרס		למסקנא

אשה שנגעה בטמא מת (-אב הטומאה), ונעשית ולד הטומאה (-ראשון לטומאה) והניקה את בנה, מה דינו?

בינק בתקיפה אחת	בינק כהרגלו	
טהור	טמא	לרב נחמן - דחלב צריך הכשר ¹
טהור		לרבא - דחלב אינו צריך הכשר ²

מה הן תשעה המשקים בזוב, ומה החילוק ביניהם?

ומה דינם	
טהורין מכלום	א) זיעה. ב) ליחה סרוחה. ג) ריעי.
טומאת משקין ברביעית ³	ד) דמעת עינו. ה) דם מגפתו (-מכתו). ו) חלב אשה.
מטמאין טומאה חמורה ⁴ בכל שהוא	ז) רוקו. ח) זובו. ט) מימי רגליו.

¹ הנה לכאורה היה לבנה להטמא ממה שאכל חצי פרס של אוכלין טמאין (והגם שטומאת מגע אין כאן, דהרי האם היא ראשון לטומאה שאינו מטמא אדם וכלים, אולם מדין אוכלים טמאים שיטמא). אכן כיון שחלב האם הוא "אוכלי" אצל התינוק ולא משקה, לכך הוא צריך הכשר עי"י משקה, והמשקה שכאן הוא "הטפה המלוכלכת ע"פ הדד" - שאינה עומדת לאכילה והיא מכשרת את כל החלב שיבוא, [ואף שכדי שיקבל הכשר צריך שיעור כביצה ובפה התינוק אין כביצה, תירצו התוס' (בד"ה כיון), שמדרבנן לא צריך כביצה]. אולם אם ינק בתקיפה אחת - שאין את הטיפה המלוכלכת ע"פ הדד, לא הוכשר החלב ולא נטמא התינוק.

² רבא חולק וסובר שאם מהטעם הנ"ל אדרבה היה לתינוק להיות טמא, דהרי חזינן שפיו של התינוק מלא חלב - וא"כ א"א שלא תהיה "טיפה המלוכלכת בפי הדד". ועוד שמקום חלב מעיין הוא - ואינו צריך הכשר. אלא שכאן הטעם שבנה טהור משום דיש כמה ספקות, ספק ינק כשיעור (אם חשוב משקה - ברביעית, ואם חשוב אוכל - בחצי פרס, רש"י) וספק לא ינק כשיעור, ואת"ל דינק כשיעור, ספק ינקו תוך כדי זמן של אכילת פרס ספק ינקו ביותר מזמן של כדי אכילת פרס - ולכן הוא טהור.

³ שמטמאים רק אוכלים ומשקים ולא אדם במגע (אמנם מטמאים לאדם מדרבנן אם אכלם). הקשו תוס' (בד"ה וחלב) כיון דחלב אשה משקה הוא, וכן דמעת עינו - למה לא יטמא בכל שהוא כדן שאר משקים. ותירצו דכל טומאות אלו מדרבנן, ולא החמירו עד רביעית.

⁴ שמטמאים אדם וכלים במגע.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כריתות דף יג:

האם חלב האשה מטמא או מכשיר, וכן חלב בהמה לענין הכשר, באופנים דלהלן?

חלב האשה	טמא ומכשיר	נטף מהדד בסתמא ¹	כשאמר בפירוש דלא ניחא ליה
חלב בהמה	מכשיר	אינו מכשיר	אינו מטמא ומכשיר
			אינו מכשיר

במה נחלקו התנאים דלהלן, בענין הנכנס למקדש לעבודה כשהוא שתוי?

לתנא קמא	דיין כל שהוא או מגיתו - באזהרה ולוקה	מה דרשינן מ"שכר"	מה דין שאר דברים המשכרים
לר' יהודה	דיין במיתה	דשאר משקים המשכרים באזהרה	רק באזהרה - ולוקה
לר' אלעזר	דאל תשתה יין כדרך שכרותו, הא אם הפסיק בו או נתן בו מים פטור		פטור

מה מותר למי ששתה רביעית יין ללמד ומה אסור?

לת"ק	אסור	לאמוד (דמין, ערכין, הקדשות); הוראת איסור והיתר; טומאה וטהרה; לדרוש לציבור; הלכה למשה מסיני	תלמוד הוראה שלא למעשה ⁴	משנה פסוקים
לר"י ב"י	אסור		אסור	מותר
			אסור	מותר

¹ לפי המסקנא זהו ה"שלא לרצון" המוזכר במשנה במכשירין (ו: ח) - שמטמא. ולגבי אשה הטעם שטמא, משום שדעתו של תינוק קרובה אצל חלב, ובסתמא הוא אצלו תמיד לרצון.

² כתיב (ויקרא י: ט) **יין ושכר** אל תשתה אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמתו חקת עולם לדורותיכם.

³ מבואר בגמ' שילפי גז"ש "שכר" "שכר" - מנזיר, מה נזיר איסורו רק ביין, אף כאן רק ביין. עוד כתבו התוס' דמ"מ איסור דרבנן איכא.

⁴ בגמ' אמרו כמאן אזלא הא דתניא "יצא שרץ טמא וצפרדע טהור ששתויי יין מורין בהן הוראה" - נימא ר' יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן, אפי' תימא רבנן ושאני הכא דזיל קרי ביה רב הוא, ע"כ. מבואר שהוראה שאינה מפורשת בפסוקים אסורה לרבנן ומותרת לר' יוסי, וודאי לא מיירי בהוראה למעשה דלכו"ע אסור. אלא דומיא דתלמוד דאי אפשר שלא יתבאר ממנו איזה הוראה (וכפירש"י בד"ה נימא), ובכל אופן לריב"י מותר, וה"ה בהוראה שלא למעשה.